

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Az új szellemben

Debrecen közgyűlésének második napja.

Tegnap a Hortobágy hasznosításának kimondásánál örömmel állapítottuk meg, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottságának óriási többsége fölemelkedett arra a magaslatra, amelyen állania kell, a ki szót mer kérni, szavával és szavazatával be mer folyni e fejlődést áhító város intézésébe. A mai folytatólagos közgyűlésen is részben megmaradt ezen a magaslaton a törvényhatósági bizottság, de még szédült néha és meg-meg botlott e szédülésben annál inkább, mert voltak, a kik e kábulatot igyekeztek emelni, sokszor nevetséges, sokszor bosszantó, de mindig káros lármájukkal. Ilyen botlás volt a szé-kelyhid—nagyéletai vasut ügyében hozott határozat, amelyben a szükséges hozzájárulást tagadta meg.

Ennél a kérdésnél és a kocsitároló ügyénél elhangzott ellenző felszólalásokban újra előbukkant a régi szokások, régi fölfogások hibája. A haladás kötelességének tudata elhalványult azokban a nyakasság, a rosszhiszeműség vagy egyéb olyan okok előtt, amelyeket hangoztattak egyesek. Szinte csodálatos volt az a gyűlöletteljes ellenzés, amivel szembe fordultak ezek a kocsitároló és javító ügyével. És hiába volt Jánosi Zoltán, Poroszlai László

Virághné kalandja

Komlóssy Elemér hivatalnok, máskülönben agglégény, ép hazakészült vendéglői ebédje után. Semmi sem tartotta fel, hogy ne haladjon nyugodtan, gondtalanul, csak a járó-kelő hölgyekre vetett olykor egy-egy mérész, érdeklődő pillantást. Hopp! Egyszerre megállt s vizsgálva nézegetett át a tulsó oldalra, hol egy csillogó szemü, kerek arcu, barna asszonyka ment egymagában, kezében vársárlási kis csomagok voltak. A hölgy szintén észrevette őt, megállt, komoly tekintettel végigmérte. Felismerték egymást. Komlóssy átment hozzá a másik utcaoldalra.

— Nagyságodat itt látom? Mi hozta ide a fővárosból? Talán itt is lakik?
 A hölgy hosszasan nézett rá s némi kacérsággal felelte:

— Itt lakom . . .
 — És Virágh ur? . . .
 — Az nem. Csak magam . . .
 — Mi történt? . . . Talán elváltak?
 — Igen, elváltam az uramtól s most itt lakom.

Komlóssy nem akart hinni a szavaknak.
 — Az lehetetlen!
 — De úgy van, — erősítette az asszony. — Az ő szemében ez a nő a tisztesség mintaképe volt. Mint menyasszony ismerte meg fővárosi tartózkodása alkalmával s végtelen tiszteletet érzett iránta. Talán ez egyetlen nő

Szentkirályi Tivadar, Kovács József dr., Aczél Géza és mások meggyőző, okos, alapos érvelése, hiába állott világosan előtérben a város eminens nagy érdeke eztanagy érdeket nem akarták meglátni, vagy kicsinylő kezlegyintéssel üzték el maguktól az egymásra torló sulyos érveket. Előhozakodtak azzal, hogy hátha ott, a kocsitároló helyén pályaudvart is rendez be a társaság. Mintha bármiféle forgalmi, tehát kereskedelmi telep létesítése kárára lehetne a városnak. Ezek az urak elfeledték, hogy az ilyen nagy vállalatok sokkal több komolysággal szokták megtenni ajánlataikat, mint azt némelyek fogadni s tárgyalni szokták.

A mai szintén igen érdekes közgyűlésről, amely még mindig nem végzett az összes ügyekkel, tudósításunk a következő:

Három óra után nyitotta meg az ülést Domahidy Elemér főispán.

(Kertségek csatornázása.)

Tudomásul vette a közgyűlés annak a hetes bizottságnak jelentését, amely szerint a szervezeti szabályzat és egyéb városi ügyek elintézésének megsürgetése érdekében fön jártak a miniszterelnöknél és a belügyminiszteriumban, ahol a városi ügyek intézése körül a legteljesebb jóakaratot tapasztalták. Tudomásul vette a közgyűlés a 17 és 1 milliós nagykölcson elszámolását, kimondta, hogy az Andaházy-Szilágyi intézet sesterkerti telkét 6000 korona költséggel csatornázatja, a költséget a házipénztárból előlegezi s ezt az intézet 6 filléres csatorna díj-

jal amortizálja. Ugyancsak kimondta a kertváros csatornázását is azzal a feltétellel, hogy a költségeket a kerttulajdonosok csatorna díjakkal maguk fizetik.

E kérdésnél Herczegh János kéri, hogy a Patay-féle telepet is csatornazzák, mert az nagyon is víz alatt áll.

Révi Nándor dr.: a Möriz-féle telep víz alatt van, ezt is csatornázni kell. Ugy tudja, hogy minden magán vállalkozás maga tartozik viselni az összes költségeket. Ő legalább ilyen felvilágosításokat kapott.

Aczél Géza főmérnök: Ilyent nem kapott.

Révi Nándor dr. nem adja meg ezt a kedvezményt.

Aczél Géza főmérnök: Semmiféle kedvezményről szó nincs. A csatornázási szabályrendelet, amelyet idéz is, egyenesen rendelkezik arról, hogy ha valamely utca, vagy városrész a csatornázást kéri s az lehetséges is, ott azt a tanácsnak meg is kell csinálni. A költséget a kerttulajdonosok azután csatornadíj címen amortizálják. Így tehát a város csak kezeli ez ügyet a polgárság érdekében. Ha a Patai-telep kérte volna a csatornázást bizonyára megadták volna azt nekik is. Sőt megcsinálnák a Homokkertnek és a Csapókertnek is ha az lehetséges.

Révi Nándor dr. és Herczegh János e felvilágosításokra visszavonták indítványukat, amire egyhanguan tette magáévá a tanácsi előterjesztéseket a közgyűlés.

Ingatlan szerzési ügyeket intézett el azután a közgyűlés, kimondta 59 szavazattal harmadikban, hogy megveszi Gombos András Csapó-utca 91. számú házát s ugyancsak harmadikban 43 szavazattal kettő ellenében hogy megveszi Csonka József és neje Vendég-utca 73. számú házát. A többi névszerinti

kereskedő neje, én igazán lemondtam minden igényemről . . .

— De mégis, boldog?

— Az vagyok. Néha szórakozunk. Színházba is megyünk olykor. De milyen más lett volna, ha az első kérőmhöz mentem volna . . . Ne gondolja, hogy mellékgondolataim vannak. Csak eszembe jutott ez. Bennem nincs nagy zolás, férjem is egyszerű. Megelégedett vagyok s nem vágyom olyan után, ami nyugtalanná tenné. Így aztán ideges sem vagyok.

— Igazán úgy képzeltem mindig magát, mint a női becsület mintaképét. Lássá, nővére, a szép Teréz, már kissé kacér . . .

— Ugy-e?

— De nem akarok ezzel rosszat mondani. Mert megvallom, magam is szerelmes vagyok bele. Ő egészen más, mint nagyságod . . .

Virághné őszintén, egyszerű, keresetlen szavakban beszélt.

— Tudja-e, hogy mégis volt kalandom? Tegnap volt életemben az első kalandom.

— Lehetetlen. Az első?

— A nevelésem olyan volt, hogy lánykoromban fiatalember közelemben sem ért. — Mama nagyon szigorúan nevelt s azt hiszem, hogy nagyon okosan tette . . . De elmondom a kalandomat, hogy a kíváncsiság meg ne ölje Komlóssy urat . . . Amint leszálltam a vonatról, gyalog akartam bemenni a városba,

szavazásra kitűzött ügyet tekintettel arra, hogy a bizottsági tagok kellő számban nem voltak jelen, a jövő gyűlés napirendjére tűzték ki.

A szegényügyi bizottságba megválasztották az elhalálozás folytán megüresedett bizottsági tagsági helyekre Moskovits Miksa drt, Tatay Ferencet és Kánya Lajost.

(A székelyhid—nagyfőút vasut.)

Vargha Elemér dr. tanácsnok ismertette ezután a debrecen—nagyvárad helyi érdekű vasut kérelmét, hogy a város a nagyfőút—székelyhidi vasut vonal kiépítéséhez a már megszavazott 150.000 korona hozzájáruláson kívül még 50.000 korona hozzájárulást szavazzon meg.

Kérését azzal okolta meg, hogy a társaság már elkészítette a részletes terveket s ezek során bebizonyosodott, hogy a vasut felépítéséhez még 80000 korona kell. Miután pedig ezt az összeget az érdekeltek községektől már nem kaphatják meg, kéri Debrecen, hogy még ötvenezer koronát s így összesen az eredetileg kért 200.000 koronát szavazza meg. A tanács nem javasolta a kérés teljesítését.

Poroszlay László ismertette az ügy fontosságát, rámutatott arra, hogy mily nagy érdekek teszik parancsolóvá, hogy a vasut felépüljön, már pedig a hozzájárulás megtagadásával megnehezítik, vagy lehetetlenítik a megvalósulást s így indítványozza a hozzájárulás megadását.

Fráter Imre dr. és Ujlaki Hugó dr. a hozzájárulás ellen beszéltek, mire Poroszlay László visszavonta indítványát s így a közgyűlés megtagadta az 50.000 korona meg szavazását.

(A városszabályozás felfüggesztése.)

Ismeretes, hogy a jog- és pénzügyi bizottság javaslata, hogy tekintettel a város ellen irányuló telekspekulációkra, a szabályozási terv végrehajtását függeszse föl a közgyűlés s adjon utasítást, hogy a kertészek szabályozására vonatkozóan készítsen a tanács szabályrendelet szervezetest.

Jánosi Zoltán a felfüggesztés indítványozója a városi pénztárt védő intencióját ismerteti. Nagy veszedelmet lát, hogy e spekulációk mellett a város folytassa a telekvásárlást, mert ez csődbe kergeti a várost. Elég e nemzedéknek a maga terhe s a mult bünei, kell valamit hagyni az utódoknak is. A kertészi szabályozásra vonatkozóan nem

mert szeretek sétálni . . . Alig tettem néhány lépést, egy ur nagyon óhajtott csatlakozni hozzám.

— Ha megengedi édes nagysád . . . Ugy látszik, nem idvalósi . . . Majd kalauzolom . . .

Aszfaltbetyárságról, a férfiak tolokodásáról sokat olvastam és hallottam is. De nekem még ez volt az első esetem. Egy pillanattig gondolkodtam, visszaütasítsam-e, vagy ne?

— Kérem, nagyon szívesen veszem . . .

Megindultunk. Beszél az előkelő ur mindent. Nem tudtam osztályozni, hova tartozik. Vagy ur, vagy utazóügynök. A cukrászdába akart elvinni.

— Kérem, nagyon szívesen . . .

— És aztán? . . .

— De erre, tudja, már nem tudtam türtőztetni magamat. A vér arcomba futott. Hideden odaszóltam hozzá:

— Uraságod nagyon téved, ha engem ennyire félreismer . . . Máshol keresgéljen . . .

Erre aztán szépen elmaradt. Egy darabig még követett, de csakhamar egészen eltűnt. Ugy-e, jól megmondtam neki?

— Kalandja talán minden nőnek volt, — felelte nevetve Komlóssy. Magam is, bocsáson meg e vallomásért, mindig kíváncsi voltam a feleletekre, a megoldásra. Sok nőnek fejtörést okoz az . . . — De maga egy rendkívül asszony. Ilyen hamisíthatatlan, őszinté,

kívánja márm ost kimondani, hogy az utcanyitás költségeit a kertészek viseljék.

Tatay Ferenc és Révi Nándor dr. Kánya Lajos felszólalása után Balkányi Miklós dr. a szabályozási terv fentartása, de annak okosabb, meghatározott és kis körre szorított területen való végrehajtását kívánja. Freund Jenő dr., Publig Ernő és Magos György dr. fejtegették ezután a kérdést.

Suhajda Béla nagy veszedelmet lát abban, hogy a szabályozási tervet, amely egy évtized óta irányítja a városban az építkezést, most félredobják. Nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem javasolja, utasítsák a mérnöki hivatl, hogy tegyen jelentést mibe kerülne olyan terv elkészítése, amelyben a kertészekre vonatkozólag is legyenek intézkedések.

— Nyitott kaput döngtet! Már régen megvan! — mondták közben.

Jánosi Zoltán a zárszó jogán beszélve hangsúlyozta, hogy azok, akik az ő javaslatában a szabályozási terv sutbadobását látják, azok nem értették meg miről van szó. Az elhangzott komolyabb érvekkel foglalkozik és fentartja indítványát, mert a város csak úgy zárkozhatik el a telekspekulációk elől.

Szavazás előtt Suhajda visszavonta indítványát, mire a közgyűlés 43 szóval 42 ellen Jánosi Zoltán indítványát fogadta el.

(Utcanyitások.)

Lovász János és Kölcsey Sándor opciót szereztek a Vörösmartv-utca 6. sz. házra, amely a Piac-utca 83. és 85. sz. házak között nyitandó utca torkolata lesz. Ezt az opciót 100.000 koronáért ajánlották föl a városnak.

A közgyűlés a tanácsot bizta meg annak kipuhatolására, vajjon az érdekeltek hozzájárulásából és az értékelkedési illetékből mekkora összeg térülne meg. Mivel ezek az összegek 60.000 koronát tesznek ki, de a városnak ez a telek csak 40.000 koronájába kerülne, kimondta a közgyűlés, hogy a teleket megszerzi és az új utcát megnyitja.

A Miklós-utca 23. szám háztelket, amely re azért nem adtak Tihanyi Józsefnek építési engedélyt, mert ott utcát akar nyitni a város, 130.000 koronáért ajánlották föl a városnak.

Ebben az ügyben Vargha Elemér dr. tanácsnok ismertette a tanács javaslatát. Nehány rozzant füllü városatyja egyre zavarta a tanácsnok előadását, akinek hangját a távolabb ülők éppen a maguk lármája

igazlelkű asszonyt még nem láttam. A fővárosban legalább is nem.

— Lássá én nem ismertem leánykoromban a férfiakat. A férjemen kívül alig találkoztam más fiatalberrrel. De higvie el, hogy nem gondoltam, nem is tudtam, milyen az élet . . . És lehet, hogy épen azért vagyok oly boldog . . .

Komlóssy, a hivatalnok, az agglegény, nagyon élvezte a kis szép szemű, kedves arcú asszony társaságát. S aztán elgondolkodott, míg az asszonyka gyermekesen ártatlan szavai csengtek-bongtak füle mellett:

— Én tudja, még gondolatban sem szoktam soha mással foglalkozni. Nem is tudnék. Az uramon kívül nem érdekelnek a férfiak. Én rossz nő nem tudnék lenni soha.

Komlóssy szívét megkapta ekkora ártatlanság. Bolondokat gondolt. Mit szólna ez a kis asszonyka, ha most ő keresne alkalmat, hogy a csábító szerepet felvegye? Neki kedves, bizalmas ismerőse. Talán az egyetlen bizalmas férfiismerőse?

— El fogja mondani otthon?

— Hogyne!

Azután mélyen belenézett a kis barna, szép arcú, komoly asszony szeméibe s úgy találta, hogy annál becsületesebb, nemesebb, egyszerűbb, gyermekibb asszonyt még nem látott! Pedig a hölgyvilágot nála talán senki sem tanulmányozta jobban! . . .

Mohácsy József.

miatt nem hallották. Sőt Kocsár Gábor fölállott és retentő komolysággal tette bírálattá tárgyává Vargha tanácsnoknak kétségkívül nem falrengető hangját és azt indítványozta, hogy Vargha dr. referációját valamelyik aljegyző olvassa föl.

A tanácsnak ez az igazán munkás és följött rokonszenves tagja erre igen erélyesen és nagyon is harsány hangon jelentette ki:

— Arra engem nem kötelezhet senki, hogy a közgyűlési teremben ordítsak!

— Igaza van! — ismerték el a városatyák, akik a furcsa incidens után egyhangulag határozták el, hogy a Miklós-utcai teleket a város megveszi.

Schäffer Dávidnak a Hüvelyes-utca 11. szám alatt levő házastelkére a városnak szükése van s mivel nem sikerült megegyezni a tulajdonossal, a város elhatározta, hogy a telek megszerzéséért megindítja a kisajátítási eljárást.

(A kocsitároló.)

Fráter Imre dr. indítványozza, hogy változtassák meg a tanácskozás sorrendjét és vegyék elő a kocsitároló ügyét addig, míg elegendő számban vannak együtt a bizottsági tagok.

A közgyűlés ehez egyhangulag hozzájárult és így Vargha Elemér dr. ismertette a Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság kérelmét, amelyben kocsitároló és gépjavitó műhely céljaira 100 holdnyi terület átengedését kéri, amelyért évente 10.000 korona bért fizetne. Ismertette ezután a tanács javaslatát, amely a kishegyesi ut mellett elterülő földekből kívánja kihalítani a 100 holdat.

Révi Nándor dr. kifogásolja, hogy a tanácskozásban részt vegyenek azok, akik a vicinális vasúttársaságoknak igazgatósági, vagy felügyelő bizottsági tagjai. Neki ugyanis az a véleménye, hogy a kocsitároló érdeke mindazoknak a vasúttársaságoknak, a melyekben a Forgalmi részvénytársaság fő-részvényes. Kéri, állapítsák meg az érdekeltséget.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy ő a város nevében öt ilyen igazgatóságban szerepel, de itt ő érdekeltséget nem lát.

Magoss György dr. főügyész a főispán utasítására fölolvasta a törvénynek és a szolgálati utasításnak erre vonatkozó intézkedéseit, amelyekből világosan megállapítható, hogy az említett igazgatósági tagok érdekeltsége erre az ügyre nem terjed ki.

Domahidy Elemér főispán kijelenti, hogy az érdekeltség címén itt nem lehet kifogásokat emelni, csupán a főlebbezésnél használhatják föl.

Rátértek ezután az érdemi tárgyalásra, amelyet

Révi Nándor dr. vezetett be. Hosszan beszél a javaslat ellen és azt kívánja, hogy a tároló kérdésével hozzák kapcsolatba a kisállomás kihelyezését, mert most keletről is, nyugatról is pácéba szorítják a várost a vasuti vágányok. A kérvényező társaság érdeke azonos a kisállomásra befutó vicinális vasutak társaságainak érdekeivel. Ezeknek pedig teherpályaudvar kell. A Forgalmi társaság kényszerhelyzetben van, használja ki a város ezt a kényszerhelyzetet. Kicsinveli azokat az előnyöket, amelyeket a tároló mellett fölhoznak. Indítványozza, hogy adják vissza a tanácsnak az ügyet, hogy úgy dolgozza át javaslatát, hogy a kisállomás kihelyezésével együtt oldják meg a tárolót, ha pedig ezt nem fogadják el, úgy mondja ki a közgyűlés, hogy a tárolót rendezőpályaudvar céljaira föl ne használhassák.

Fráter Imra dr. attól fél, hogy a tároló el fogja zárni a város fejlődését. Sajnálatosnak tartja, hogy most, amikor igazán a város érdekéről van szó, alig néhány ember van a teremben, míg akkor, mikor egyéni érdekek forognak kérdésben, akkor zsufolva van a terem.

Kovács József dr. rámutatott arra a sok előnyre, amelyet a tároló a kereskedőkre és gazdákra egyaránt hoz. Felváltani, hogy akkor, amikor a város forgalmának olyan jelentős föllendítéséről van szó, akkor béklyókat akarunk rakni a társaságra és olya-

nokat kívánnak tőle, aminek nem képes megfelelni. A tanács javaslatát fogadja el.

A czél Géza kifejti azokat a nagy, meszeszemenő forgalmi érdekeket, amelyek nemcsak indokolták, de szükségessé is teszik, hogy a város áldozatot hozzon. Olyan jelentőségek a tárolónak a gazdasági szempontjai, hogy ezt a kérdést nem szabad a bérösszeg szempontjából bíráltni, itt nem szabad teljesíthetetlen kikötéseket tenni.

Szentkirályi Tivadar szintén a tanács javaslata mellett szól és kifejti, hogy a Forgalmi érdeke nem azonos a vicinális társaságok érdekeivel.

Jánosi Zoltán mondott azután magas szárnyalású beszédet. Rátért arra, hogy a közgyűlésteremben éppen tegnap domborították ki, hogy Debrecen mezőgazdasági város és Debrecen az a tette naggyá. Evvel szemben rámutat arra, hogy Debrecen a XVII. és XVIII. században volt a legnagyobb, a legjelentősebb és akkor éppen ipara és kereskedelme tette naggyá. Ekkor tért át Debrecen a mezőgazdaságra és éppen akkor maradt hátra a többi magyar várostól. A forgalom zavartalan lebonyolítása nem lehet osztályérdek, mert az egyaránt érdeke az egész közönségnek. Idézte Petőfi elragadtatását, mikor legelőször vasuton ült, mikor valaki gunyosan megjegyezte:

— Tekintélyre hivatkozik!

— Nekem módomban van az idézet, tessék kontratekintélyre hivatkozni — vágta vissza Jánosi, majd így folytatta:

— Mikor az a sok teherkocsi Debrecen elhagyja, nem olyan üresen fut ki, mint némely szavak és beszédek. Az ipar, a kereskedelem, a forgalom érdekeit látom előmozdítani a tárolóval és itt áldozattól elzárkózni vétek volna a közönség ellen.

Ferenczy Gyula dr., Kovács József dr. és Révi Nándor dr. szólaltak még föl, majd a névszerinti szavazás következett és a közgyűlés 46 szavazattal 29 ellenében elvetette Révi indítványát és a tanács javaslatának elfogadásával a tárolóra kért 100 holdat megadta.

(Az új közkórház)

ügyében a tanács javaslatához képest kimondta a törvényhatósági bizottság, hogy az új kórház fölállítását szükségesnek tartja és annak céljaira a nagyérdői köruton az egyetem mellett 35 holdat szakít ki, ahol fölépíti az új kórházat.

A rendőrségi palotát a Kossuth-utca és a Burgondia-utca sarkán fölépítik és erre megveszik a Kossuth-utca 20. és 22. számú telkeket. A rendőrségi palota mellett a Kossuth-utcától új utcát vezetnek a Burgondia-utcaig. Az építés vezetésével és ellenőrzésével a mérnöki hivatal bízák meg és annak ezért a munkáért 6000 korona díjat szavaznak meg.

A főispán azután este fél nyolc órakor félbeszakította a közgyűlést, amelyet szombat délután 3 órakor folytatnak.

Papp Elek csődje

A volt nádudvari képviselő sorsa.

Megemlékeztünk arról a szomorú tragédiáról, amellyel a nádudvari kerület volt képviselője fejezte be pályáját.

A budai Schwartz-szanatóriumban elborult elmével édegetél, mint mestört aggastyn, akit könyörületből vett föl ingyenes betegnek az intézet vezetősége, Papp Elek volt országgyűlési képviselő. A nádudvari kerület daliás képviselője darutollas pörge kalapban és zsinóros magyar ruhájában érdekes alakja volt a képviselőháznak.

Vagyonos, gazdag ember volt a nádudvari volt képviselő. Mintegy félesztendővel ez előtt azonban paralitikus elmebaj lepte meg a magánosan álló öreg urat s e közben kifosztották vagyonából. Az Üllői-ut 112. szám alatt lakott és már annyija sem volt, hogy megélhetett volna. Inasa tartotta el a régi jó gaz-

dát, amíg csak nyilvánosságra nem jutott siralmas állapota. A Schwartz-szanatóriumban ekkor felajánlott egy ingyenes helyet az elborult elméjű képviselőnek, aki most is ott él még a sanatóriumban, mint szánalmas emberroncs.

Most egy pillanatra ismét aktuálissá lett Papp Elek neve. A hivatalos lap egyik szomorú rovatában, a csődök között akadunk rá, ahol a következő hirdetés foglaltatik:

A budapesti kir. törvényszék mint csőd-bíróság közhírré teszi, hogy elmebetegség miatt gondnokság alá helyezett Papp Elek volt országgyűlési képviselő (lakik Budapesten, VIII. ker., Üllői-ut 112. sz. a.) bárhol található ingó — és Horvát-Szlavonország kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csődöt a mai napon megnyitotta.

Csödbiztosul dr. Jakab Zsigmond kir. törvényszéki jegyzőt, tömeggondnokul dr. Wittchen Lajos, helyettesét dr. Schmidt Imre budapesti ügyvédek nevezték ki.

A Schwartz-szanatóriumban szánalmas lakója nem tud már semmit erről a hirdetésről s neki már mindegy, akárhogyan kótyavetyélik el vagyonát, amelyből még emberkorában kiforgatták.

A Hortobágy hasznosítása

Szak- és vita-ülés a Társadalomtudományi Körben.

A sokat megtárgyalt Hortobágy hasznosításának kérdése, úgy látszik, mintha végre rátalált volna a helyes utra s ezt a rendkívül fontos kérdést, mely egy város, mint a gazdaközönség érdekeit magán viseli, reális módon valósítja meg. Ismeretes már a városi tanács határozata, mely csütörtökön tartott legutóbbi gyűlése alkalmával megszavazta a 12000 hold kiszakítását ez évben. 1913-ban pedig még 3000 hold hasznosításra alkalmas területet. Az első, nagyon fontos lépés tehát megtörtént. A Hortobágy hasznosítva lesz.

A hasznosítás keresztülvitelének részletes módozatai természetesen csak ezután állapíthatók meg, miután már tudjuk, mennyi az egyelőre megmunkálás alá kerülő talaj s milyen annak a minősége.

A Hortobágy területén négy talajféleség állapítható meg, és pedig a szántóföldi művelésre alkalmas termő sziktalaj, a szikes mezők, melyek öntözéssel kombinált mesterséges trágyázással elsőrendű, kora tavasztól késő ősziig használható legelővé alakíthatók át s végül a negyedik talajféleség, a valódi szódatalaj, mely halastóvá átalakítva, nagy jövedelmet biztosít. Hazánkban már kísérleteztek az ilyen módon való hasznosítással s az elért fényes eredmény ezt eljárásnak csak helyes és reális voltát igazolja.

A Hortobágy kérdésével Debrecen város szakértői mindezeidig nagy érdeklődéssel foglalkoztak. Főképen Kovács József dr., a debreceni gazdasági akadémia agilis professzora tanulmányozta szorgalmasan ezt a rendkívül fontos kérdést s tanulmányairól a Társadalomtudományi Kör 1912. január hó 20-án tartott szakülésén felolvasás keretében be is számolt. Tanulmányait azóta is folytatta s most, miután a Hortobágy kérdése megszólván el van döntve, még egyszer hozzászól a dolghoz. Felolvasásának rövid kivonatát a fentiekben közöltük, melyhez még csak azt fűzhetjük hozzá, hogy a tárgyilagosság határain belül tartott felolvasás a Hortobágy kérdését főleg társadalomgazdaságtani szempontból fejtegeti, nem tévesztve szem elől Debrecen város és a gazdaközönség méltányos érdekeit.

A felolvasás szombat, e hó 30-án tartatik még a Kereskedelmi Társulat dísztermében, melyre a város szerkesztőségét, szakértőket, gazdákat s az érdeklődő közönséget ez uton hívja meg a Társadalomtudományi Kör.

A tavasz ébredése

Eltűnt gyermekek.

Tavaszzal, amikor megpattan az élet fáján a terméshajtó rügy s a zsiros föld méhében valami leheletszerű sejt elkezd csirázni, az emberi szervezetben is szokatlan mozgás megy végbe. Mintha csak újra születne az egész organizmus, az ismeretlen vágyak és ösztönök kavargva keringenek, a mig áttörik a gátló korlátokat s mint a romboló ár, megállás nélkül, feltartóztatathatatlannul rohannak előre. Hiába állít gátat a nevelés, igyekszik gáncsot vetni a társadalom, ezt a biológiai forradalmat megállítani nem tudja s a tudatlanul magára hagyott ember hamarabb szédül a hullámhegyekről az örvénylő mélységbe, mint az élet viharának szirokális szelével ismerős evezőse a létnek.

Áll az főleg a serdülő korban levő egyedekre, akik még a nemi és fizikai fejlődés küszöbén állanak s minden kisebb mozgásra és vérkeringésre újabb rázkódtatásnak vannak kitéve. Ilyenkor még a leggondosabb feláll. Ugy söpri maga alá a durva ösztönök oly erősen jelentkeznek, hogy azok ereje áttöri a szülői tekintélyt és a parancsoló tisztelet páncélját, aztán mint a lavina gurul előre, hogy eleveneket és kiszáradt társadalmi konvenciókat maga alá temessen.

Jaj annak, aki mellett ilyenkor senki sem áll. Ugy söpri maga alá a durva ösztönök görgetege, hogy minden ereje szilánkokká válik s egy szép reményekre jogosított, beláthatatlan végű élet pillanat alatt összeomlik alatta. A sokat gyámolgatott állam és társadalom által agyonpártolt apátlan elhagyott gyermekekről, a menhelyek szomorú gyámoltottjairól: a szerelem gyermekeiről beszélnek. Akik így tavaszon kezdenek érezni, gondolkodni és szökdösmi azokról a tanyákról, amelyeket a megváltászerű állami gondolkodás adott nekik a szülői hajlék helyett.

Egy kis Robinzon.

Klein Jenő 13 éves tanuló szenvedélyesen szerette a sportot. Folyton az utleírásokat és vadászkalandokat tárgyaló könyveket és regényeket olvasta. Ha csak tehette sportruhát öltött s naphosszat kalandozott a szabadban, ahol semmiféle pedagógiai, vagy erkölcsi kényszer sem szabott hatást akaratának és kedvének. A gummi puskától a flóbert pisztolyig minden fegyvert ismert és jobban érdekelték az uszás és aviatika eredményei, mint a legszebben megírt magyar nyelvi feladatok. Így természetszerűen a fegyverem érzete meglazult s a szabadság és a korlátlanosság felé hajló ösztönök erősödtek a serdülő gyermeknél, aki hovatovább rosszul érezte magát szülői fenntartása alatt.

Tegnap reggel aztán térdnadrágot, szürke sportkabátot és fűzős cipőt huzott magára a kalandvágyvgyal átitott fiú s nyomtalanul eltűnt hazulról. Ugy látszik hosszabb utra készült, mert egy szürke prêmes kabátot is magára vett, a kitűnő barna-laden szövetből készült alsó ruhája fölé. Talán az Amundsen gigászi alakja ihlette meg, vagy az olasz-török háboru megpróbáltatásai csigázták fel a képzeletét. Ki tudja?!

Szülei megrémülten szaladtak a rendőrségre, honnan köröző táviratok szaladtak végig az ország szikravonalaira s a sapadt arcu, sötétbarna szöghaju, barna szemű fiút meg fogják állítani a társadalmi rend nevében és visszahozzák ebbe a poros, sima és egyhangú városba, ahonnan forró vére elkívánczolt. A jobb szemé alatt, keresztben feltűnő vágási forradás van.

Két lelenc leány.

Mezei Irma 15 éves, formás, életteli, elhagyott lelenc gyermek. Az apját talán sohasem ismerte, a mamája pedig aligha lehet ennek a társadalomnak valami számottevő tagja. Ezért aztán az állam tette reá a gondoskodó, jóttevő kezét. Ez magyarul! any nyit jelent, hogy kiadták valami idegen családnak, ahol bizonyos koronák havi illetm-

chalyg szexu a helyere
fegyverezli!

nye fejében elvállalták, hogy apja-anya leszenek a világba dobott gyermeknek.

Ugyanez a sorsa a kis Fekete Ilonkának is, aki még csak 11 tavaszt ért, de ha bevárja az idők fejlődését ez sem fogja számára visszaadni azt a szülői hajlékot, amiben neki soha, másoknak azonban már a bölcsőjükben részük van.

A két gyermek aztán a közös sorsharag jóvoltából egymás mellé került s az állami gondoskodás a Tisztviselőtelep II. utca 7. sz. házában adott nekik pótiszülöket. Azt hiszem, nem lesz ismeretlen e sorok olvasói előtt a gonosz mostoháról szóló história. Ezt azonban a költők valószínűleg még akkor szőtték egybe, amikor a lelencházak ismeretlenek voltak. Mert hogy az ugynevezett tápszülők semmiféle lelkiismeretfurdalást nem éreznek ha egy-egy gyermek kerekét old a szülői hajlékból, azt a lelencházak vezető-séve tudná legkésebben bizonyítani. Adnak helyette másikat!

A Tisztviselőtelep II. utca 7. számú lakói is eleget tettek a szabályoknak, bejelentették az esetet a rendőrségnek. Kérhetnek másikat Mezei Irma és Fekete Ilona helyett. A fő az, hogy a körözölve elmenjen, mert a menhely is igazolni tartozik magát, hogy az őrizete alatt levő gyermekeket — számon tartja! (gy. zs.)

A bíróságok hivatalos órái

Az ügyvédi kamara évi jelentéséből.

A debreceni ügyvédi kamara a napokban tartott közgyűlésén került nyilvánosságra a kamara évi jelentése, amely olyan általános, közérdekű és nagyfontosságú kérdéseket ölel fel s azokat olyan figyelemre méltó kommentárokkal kíséri és világítja meg, hogy az erre vonatkozó részek ismertetését közérdekűnek tartjuk. A multkor már közöltünk egy részt, most azt adjuk közre, amely a bíróságok hivatalos óráinak beosztásáról szól.

E rész a következő:

Az egyfolytában való hivatali időről is nyilvánítani kell véleményünket, mert már elég tapasztalatunk van ahhoz, hogy ezt megtehessek. Hogy ez a reform kedvezően vagy károsan befolyásolta-e a végzett munka mennyiségét, arra nézve a mi tapasztalatainknál pozitívabb adatok az ország egész területéről az igazságügyi kormányznál gyűlnek egybe.

A jogkereső közönség érdekére nem ez a reform hátrányos, hanem az ezzel egyidejűleg életbe léptetett az a mostani beosztás amely mellett a jegyzői irodák, az irattárak és telekkönyvtárak a napnak csak igen rövid szakában állanak ügyvédek és felek rendelkezésére.

Feltűnhetett Nagyméltóságodnak, hogy emiatt az 1910. évről adott jelentéseinkben az összes ügyvédi kamarák panaszkodtak. Panaszaink nem is hangoztak el eredménytelenül, létrehozói voltak egy újabb rendelettel eszközölt azon változásnak, hogy most már a telekkönyveket nem 9-től 1 óráig mutatják, hanem 9-től 12-ig. Nagyméltóságú miniszter ur, ez egyszerűen tarthatatlan állapot, kivált ha azt is figyelembe vesszük, hogy az iratmutogatási időre vonatkozó rendelet az, mely az összes érvényben levő törvények és szabályok között a legkorektebbül van végrehajtva. A kezelő hivatalok délelőtt 11 illetve a telekkönyvtárakban délelőtt 12 órakor járnak legpontosabban. Minthogy tárgyalásaink is e napszakra esnek, olykor napokig felhordunk egy-egy aktaszámot a bírósághoz, míg az annál elhelyezett iratok betekintéséhez időt nyerhetünk. S amikor — Arany szavaival élve — „a perc lejárta“ a sor közepén is félbe kell szakítanunk bejegyzéseinket. Telekkönyvvvel kapcsolatos jogügyletek kötésében a délutáni órák alatt sokszor akadályozva vagyunk, telekkönyvi beadvány ragsorát délutáni órákban biztosítani és ellenőrizni nem lehet. Mindez úgy tünik

fel, mintha a hivatal öncél, vagyis önmagáért volna. Bizonyára nem negligálása, de teljes félreismerése ez a jogkereső közönség helyzetének és érdekeinek s állítani merjük, hogy ez egyetlen helytelen intézkedés több csorbát üt a gyakorlatban a közönség érdekeinek, mint amennyit száz más jogszabály helyrehoz. Mert ez valósággal kerékkötője a forgalomnak. Bizalommal kérjük és várjuk Nagyméltóságod méltányos intézkedését, hiszen e sérelmeken az egyfolytában való hivatali rendszer fenntartása mellett is lehet segíteni.

A huszadik század modern felfogása minden intézményt megírja a közegészség szempontjából is. E nézőpontból könnyű meg látni az egyfolytában való hivatali idő rendszerének kedvező hatását, a nyári időszakban, amikor e rendszer alkalmazat ad a tisztviselőknek, ügyvédeknek, ügyvédjelölteknek a szabadlevegőn való hosszabb tartózkodásra, testedzésre, maguknak és családtagjaiknak nyári lakás használhatóságához szükséges időbeosztásra. Ezért mi úgy gondolnánk a rendszert a jövőben átalakítani, kedvező és kedvezőtlen hatásait egyaránt figyelembe véve, hogy csak a nyári, vagyis június, július, augusztus és szeptember hónapokban tartassanak egyfolytában a hivatali órák, amikor ezt az említett s nem kicsinyelhető közegészségi tekinteteket kívánják, az év többi részére állítsassék vissza a régi rendszer, hogy a közbeeső déli órák pihentető hatása a tisztviselő munkájának mennyiségére is gyakorolhassa üdvös eredményét. Az iktató hivatalokat azonban minden időszak délutáni óráiban is funkcióban óhajtjuk tartani, ezt masvarázatra nem szoruló közérdek kívánja, de meg a beadványok törvényben szabályozott határidejének utolsó napját — úgy véljük — nem is lehet rendeletileg a napnak egy pár délelőtti órájára jogszerűen redukálni.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: A kis kávéház, vigjáték, (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután A gésák, operett. Este A kis kávéház, vigjáték. (Kis bérlet.)

A KIS KÁVÉHÁZ.

(Vigjáték 3 felvonásban. Irtó Tristan Bernard. Fordította Heltai Jenő. — A debreceni színházulat pénteki bemutatója.)

Vérszegény, alig novellette szerű mese, hosszulegzetű felvonásokba rakva és ismeret kávéházi szövegekkel spekulálva. Csak a második felvonásban van némi élet és színpadi levegő. Olyan ez a darab, mintha az ember egy hosszú utat tenne néma rónák és alföldi terjengős lapályok között, ahol a változatosság és a szín csak annyi, hogy itt buzával, amott meg kukoricával van bevetve a talaj.

Albert pincér, valamelyik francia vívőnek törvénytelen fia egy külvárosi kávéházban pincéreskedik. Apját valahol vadvidékek között felkoncolják és 800.000 frankot érő vagyonát törvénytelen fia öröklé. Ezt megtudja Bigodeon, egyk étes existencia, aki a kávéház tulajdonosával közli az esetet és ketten ráveszik Albertet, hogy 20 éves szerződést írjon alá nagy fizetéssel. Am, hogy vagyona jelentékeny részét magukhoz kaparinthassák, 200 ezer frank kötbért kötnék ki az esetre, ha valamelyik fél a szerződést megszegné.

Albert egy félórával később értesült a végrendeletéről. Távozni akar, de a kötbér elvesztése ott tartja Philibertnél. Am olyan életmódot kezd, amelyben szervezetének ruganyosságát elveszti, az üzletben használhatatlan lesz s ezer bosszantással törekszik, hogy szerződése alól szabaduljon. Am a Kis kávéház tulajdonosa csak nem akarja az obligóból kibocsájtani, míg csak a Bigredon

költséges taktikáját, melylyel Albertet felmondásra akarják kényszeríteni, meg nem unja.

Ekkor azonban Bigredonnak mentőötlete támad s rábeszéli Philibertet, hogy leányát, akit pompás nevelésben részesített, adja Alberthez. Ezt Albert egyik kollégája révén megtudja s rábeszéli ezt, hogy valljon szerelmet a leánynak. Albertnek tetszik az eszme, szerelmes lesz Ivonneba, aki mikor látja, hogy az érzelme komoly, viszonzozza azt s a szerződés még erősebb kötélekkel csatolja össze a „Kis kávéház“ lakóit.

Az epizód alakok is csak afféle szín és életnélküli vázák, mint maga a szereplők. Csak a színészek ötletes játéka tudott némelyikbe vért önteni. Így elsősorban Virányi Sándor, aki Albert szerepéből csinált pompás figurát, eleven hus és vérlényt. A hölgyek közül Fabinyi Feliciának volt vezetőszerepe, aki egy előkelő párisi kokettet adott pompás eleganciával. Guthy Saroltát kell még felemlitenünk, aki egy kiöregedett szeretőt sok jellegzetes vonással alakított. Kis szerepekben Kassay, Désy, Ligeti, Bérczy, Papp Etelka, Vajda Ilonka, Császár Kamilla produkáltak figyelemreméltót. (gy. zs.)

Kis kávéház. Szombaton este kerül színre másodszer a „Kis kávéház“ című vigjáték újdonság.

Márkus Emilia vendéglátéka. Márkus Emilia a Nemzeti Színház kiváló művésznője vasárnap a „Boszorkány“ színiünnep Zoraja szerepét játssza el, míg hétfőn a „Kaméliás hölgy“-ben a címszerepet. A kiváló művésznő vendéglátékaira az igazgatóság a helyáratat 25. százalékkal emelte. A vasárnapi „Boszorkány“ előadás teljes bérletszűnetben, a hétfői „Kaméliás hölgy“ B bérletben kerül színre.

Vasárnap délután mérsékelt helyáratokkal 3 órai kezdettel a „Gésák“ kedvelt s népszerű operett kerül műsorra. A szép zenéjű operett a délutáni előadásban is elsőrendű szereposztással kerül színre. Jegveket a színházi pénztár előre árusít.

A III. zenekonzervatóriumi hangverseny. Még a tegnapelőttinél is nagyobb közönség gyűlt össze ma délután a P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskola 3-ik hangversenyén. Ezuttal az új tanszak, a cimbalom-tanszak növendékeit is hallottuk, volt azonkívül szavalat, zongora, hegedű és karének. Szóval változatos és élvezetes volt a műsor is, az előadás is. A zongora növendékek közül különösen kiűntek Jónás Magda, Trnka Pózsika, Szele Paula, Ippen Rózsika, Ujfalusi Ilonka, Walent Lajos és Németh Mariska, A hegedűből legtöbb tapsot Szabó Aliz és Horváth István kapta. Nagy meglepetést keltettek Sinay Piroška és Harmathi Viola hangulatos cimbalomjátékkal. Igen nagy sikere volt Bányász Ilonkának. A nagy tapsra, mely játékát követte, méltán rászolgált. A hangversenyt Beethoven 3 szölamu énekkara fejezte be összevágó, szép előadással.

SPORT.

Országos főiskolai bajnoki birkozó verseny Debrecenben. A Magyar Athletikai Szövetség megbízásából e hó 31-én vasárnap délután 3 órakor a D. T. E. tornatermében (Péterfia 76. sz. háttal az udvarban) rendezi a Debreceni Akadémia Athléta Klub országos bajnoki birokversenyét. Mint értesülünk az ország különböző tájairól érkeztek nevezések s általában országzerte érdeklődéssel várják, hogy kik lesznek Magyarország 1912. évi birkozó bajnokai. Eddig 15 nevezés érkezett a különböző súlycsoportokban. Belső díjak. Ülőhely: I-ső sor 2 kor.; többi sor 1 kor. Állóhely 50 fill. Diákjegy 30 fill.

A Khuen-kormány reaktiválása

Ujból kinevezik a mai kabinetet.

A válság ma forduló pontra jutott s bécsi hírek szerint bizonyos, hogy a király a holnapi koronatanács után újból kinevezi a Héderváry-kabinetet.

A miniszterelnök kihallgatása.

Khuen-Héderváry Károly gróf ma reggel a Magyar Házban hosszabb ideig tanácskozott Lukács Lászlóval, azután titkára, Marsovszky Ivor dr. kíséréében Schönbrunnba hajtatott, ahol 10 órakor kihallgatáson jelent meg a király előtt.

Ő felsége Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök félórás kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után a miniszterelnök visszatért a Magyar Házba, ahol Lukács László pénzügyminiszterrel tanácskozott. Az audienciáról visszajövet a miniszterelnök intézkedett, hogy a kabinet összes tagjai még a mai nap folyamán Bécsbe érkezzenek.

Az újságírók kérdéseket intéztek a miniszterelnökhöz, azonban a miniszterelnök nem nyilatkozott, hanem a közölt kommunikatív adatta ki.

Ez a jelentés még nagyobb meglepetést keltett az itteni politikai körökben. A jelentés utolsó mondatát arra magyarázzák, hogy vagy házfelosztás vagy pedig még ennél is komolyabb dolgok fognak történni.

Khuen-Héderváry gróf azonnal telefonált Budapestre és a minisztereket Bécsbe hívatta.

Koronatanács.

Khuen és Lukács tanácskozása még déli tizenkét órakor is tartott. Illetékes helyekről csak az az újabb hír szivárgott ki, hogy holnap délelőtt közös miniszteri tanácskozás lesz. Arról is beszélnek, már nem pozitív formában, hogy a magyar kormány tanácskozásán a király fog elnökölni, tehát ez tulajdonképpen koronatanács lesz. Délfelé az a hír terjedt el, hogy a minisztertanács célja egy királyi manifesztum kibocsátása.

Khuen gróf a lemondásról.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a Magyar Házban szálltak meg. Reggel nyolc órakor keltek s fél kilenc órakor már együtt voltak a miniszterelnök dolgozószobájában. Néhány perc múlva érkezett a külön udvari futár, aki kézbesítette a meghívót Khuen gróf audienciájára, délelőtt tíz órára. A miniszterelnök és pénzügyminiszter folytatták a tanácskozást s tanácskozásuk összefügg azzal az új kibontakozási tervvel, amelyet Khuen gróf a felség elé kíván terjeszteni.

Fél tíz óra után a Magyar Ház elé robbant a 263-as számú kétfogatú s a miniszterelnök újságírók sorfala közt szállt a kocsiba.

Mikor a kocsis lépcsőjére hágtott, egyik budapesti lap tudósítója e kérdést intézte a miniszterelnökhöz:

— *Kegyelmes uram! Bejelenti végleg lemondását?*

A miniszterelnök kedélyesen mosolyogva szökött:

— *Talán, még nem.*

A bécsi lapok mai száma konstatálja, hogy Khuen gróf új kibontakozási tervet hozott magával.

A kormány reaktiválása.

A kabinet tagjai ma este 7 órakor érkeztek meg Bécsbe. A minisztertanács negyed 8-tól negyed 9-ig tartott, erről azonban hivatalos közlést nem adtak ki.

A „Neue Freie Presse“ holnapi számában közli, hogy Héderváry gróf holnap terjeszti a javaslatokat a király elé, amelyek után bekövetkezik a kormány kinevezése úgy, hogy az újonnan kinevezett Héderváry-kormány még husvét előtt bemutatkozik a képviselőházban. Az új kabinet tisztán a munkapártra támaszkodhatik, senkivel sem tárgyal és új irányokkal jön.

Ugyancsak Bécsből jelentik, hogy a király manifesztumot ad ki, amelyben eloszlatja a képviselőház ujoncmegajánlási jogának veszélyeztetése tárgyában hangoztatott aggodalmakat. Ezt a manifesztumot most készítik elő. Az erről és a kinevezésről szóló kéziratokat vasárnap publikálják, hétfőn este pedig a miniszterelnök programnyilatkozatot tesz a munkapártban.

Holnap koronatanács lesz, amelyen a király a kabinetet fölszólítja a további alkotmányos kormányzásra.

HIREK

— **Kinevezések.** Domahidy Elemér főispán ma bejelentette a város törvényhatósági bizottság közgyűlésén, hogy Kölcsey Sándor dr. ügyvédet rendőrségi ügyészt városi tb. főügyészé, Vásáry András dr. közigazgatási gyakornokot tb. aljegyzővé, Vass Károly köz. gyakornokot tb. aljegyzővé, Kiss Károly dr. köz. gyakornokot tb. aljegyzővé Balla Bertalan dr. köz. gyakornokot tb. rendőrfogalmazóvá nevezte ki.

— **A debreceni Műpártoló Egyesület közgyűlése.** A „Debreceni Műpártoló Egyesület“ 1912. évi rendes közgyűlését a városháza kis tanácstermében április hó 12. napján, péntek délután 5 órakor fogja megtartani, melyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg az elnökség. Tárgyak: 1. Igazgató jelentése. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztárnok jelentése, mult évi zárszámadás társvalása, számvizsgálók jelentése, felmentés kérdésében határozathozatal. 4. Tisztújítás. 5. Jövő évi költségelőirányzat. 6. Esetleges indítványok, melyek azonban 8 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez írásban beadandók. A „Debreceni Műpártoló Egyesület“ elnöksége.

— **Házasság.** Borus Mihály író és kamarai tisztviselő e hó 30-án szombaton vezeti oltárhoz bájos és nagyműveltségű menyasszonyát: Axmann Violkát, Axmann Gyula törvényhatósági állatorvos leányát. Az esküvő a református nagytemplomban lesz déli fél 12 órakor. A polgári kötet: Oláh Imre anyakönyvvezető végzi, az egyházi szertartást pedig Jánosi Zoltán református lelkész. A debreceni társaságokban közkedvelt fiatal párt máris elhalmozták meleg szerencse kívánatokkal.

— **Lemondott előljáróság.** Gyuláról jelentik: Gádoros községben az a nem mindennapos esett történt, hogy az előljáróság minden tagja lemondott a kevés fizetés következtében. A képviselőtestület szavazás utján újból megválasztotta az előljáróság tagjait három kivételével és fizetésüket is rendezte.

— **Aki a másébol gazdálkodik.** Dudás Takács Gutti Gábor, akinek négy nevén kívül semmije sem volt a világon, tavaly óta hirtelen bevezett a jómód vizébe. Lovat, kocsit, szántóvető jőszágot vett s elkezdett

gazdálkodni. Hogy miből és mily uton szerzte az arravalót, ezzel adósmaradt a világ nak. Igaz, oka is volt erre a szükséztavuságra de hát az emberek evvel nem érték be, hanem kutatni kezdték a vagyon eredetét. Sőt a csendőrséget is felhívták erre. Ezek aztán vallatóra fogták Dudás Takácsot, aki beismerte, hogy a bányai erdőben, ahol vándorcsos volt, egy évvel ezelőtt ő törte fel Forró Sándor erdővéd házáat, honnan egy 3000 koronáról szóló takarékkönyvet s mintegy 600 korona értékű ékszert ellopott. A pénzt kivette s abból gazdálkodást kezdett, az ékszerek egyrésze azonban még a lakásán maradt. Az ügyészség letartóztatta, vagyonára pedig elrendelte a büntügyi zárlatot.

— **Esküvő a halálos ágyon.** Nagyváradról táviratozzák: A nagyváradai zsidókórházban tegnap Szabó György munkás a halál küszöbén megesküdött menyasszonyával. Véresorogon, gróf Zichy Ödön erdőuralmában munkavezető volt Szabó. A mult heten az iparvasut egyik kocsija összeesett. A vagon rázuhant, keze-lába eltört, koponyája több helyen berepedt. A kórházban két napig feküdt eszméletlenül. Bogye Flóra jómódu oláh iparos leánya volt a menyasszonya, akit az anyakönyvvezető a szokásos formák közt adott össze Szabóval. Pár perccel az esküvő után az új férj ágya elé huzták a spanyolfalat, a fiatal asszony pedig mint özvegy Szabó Györgyné utazott vissza falujába.

— **Egy rendőrfog.** Bodán Gyula és Stercel Ferenc hely és foglalkozás nélküli suhancok az Erzsébet malom körül összeverekedtek. Kabai rendőr szétakarta őket választani, mire együttesen nekiestek s az egyik suhanc úgy talált a szájába öklözni, hogy az egyik foga menten kiesett. A rendőr megvasalva állította elő a jómadarakat, kiket hatóság elleni erőszak miatt a bíróság elé állítanak.

— **A debreceni István malom családja.** Losoncra táviratozzák: Kohn Lipót itteni nagykereskedő nemrégiben 600.000 korona passzívával csödbe ment. A hitelezők közül most a ceglédi Hengermalom Részvénytársaság és a törökszentmiklósi gőzmalom dr. Hercskó Jenő losonci ügyvéd utján, továbbá a borsod-miskolci és a debreceni István-gőzmalom Schneller Pál dr. utján a balassagyarmati kir. ügyészségnél büntető feljelentést tett Kohn Lipót és felesége ellen család bukács és család büntette, illetve az abban való bűnrészség miatt. Kohn az említett cégeknek több mint százezer koronával tartozik, a hitelezők azonban megtudták, hogy Kohn mikor már a fizetésektelenség küszöbén állott, sőt mikor már effektíve fizetésektelenség lett, vaggonszámba vett lisztet, petróleumot, korpát és más árut, negyvenezer korona árut lombard-kölcsön ellenében elzálogosított, dusan elszerelt raktárát -eddig olcsón elvesztegette és a pénzt zsebrevágta. A hitelezők kérésére a balassagyarmati vizsgáló bíró büntügyi zárlatot és biztositási végrehajtást rendelt el Kohn és felesége vagyonára. Kohnék lakásán házkutatást is tartottak és ekkor a fehérenemű között 70.000 korona értékű váltót találtak, melyek létezését Kohn a csödtömeg előtt eltitkolt és a melyeknek kiállítói úgy egyeztek meg Kohnnal, hogy váltótartozásukat egy-két év múlva fizetik meg neki. Miután Kohné külföldön tartózkodik és Kohn szökésétől lehet tartani, a hitelezők kérték a kereskedő előzetes letartóztatását.

— **Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.**

— **Az ipartestület közgyűlését,** holnap vasárnap délelőtt 9 órakor fogja megtartani, hova a tagok ez uton meghívotnak.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztákereskedőnél, Debreczen, Kassuth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

dalig keze a helyere
fegyverezli!

Bármennyire hatásos

és jó a közönséges csukamájolaj, mégsem tagadható, hogy az emberek nagy része, úgy felnőttek, mint gyermekek, szaga és íze miatt nem képesek azt szedni. A Scott-féle Emulsió t ellenben, melyben a csukamájolaj jó tulajdonságai hatásosabb alakban találhatók fel, mindenki szívesen veszi és még huzamosabb használat után is jól megemészti. A Scott-féle Emulsió hosszabb ideig, naponta háromszor rendszeresen véve, halvány, étvágytalan gyermekeket, vidám, boldog babákká varázsol. Bevásárlásnál kifejezetten

A Scott-féle eljárás védjegyét a hatáson keresztül a gyerekek szemébe vesszük.

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia úgy a jószág, mint hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f Minden gyógyszerárban kapható.

Debrecen világváros. Hogy modern és minden igénynek megfelelő áruházak mennyire emelik egy város fényét, ennek tanujelét adja az amerikai cipő részvénytársaságunk városunkban Piac-u. 44. szám alatt ma megnyitott cipő áruház, mely úgy külső mint belső berendezésénél fogva nemcsak Debrecennek, hanem a világ bármely metropolisének is díszére válnék. Ezen részvénytársaság, melynek Budapesten 3 fényes üzlete van és melynek árúja a világ minden nagy városában kaphatók itteni fényes üzletének létesítésével sokkal hozzájárult, hogy fejlődésben levő városunk fényét emelje. Az amerikai cipő részvénytársaság cipői ma már nem szorulnak külön dicséretre, mert a világ minden részén vannak azok tartósága, kényelmes és hygienikus viselete miatt vevői.

— **Női divatkeimek** kosztümökre, tavaszi és iveros doublekelmek, sima angol szövetek, gyapjú grenadinok, szint játszó selyem Marquissette, divatos ajouros zsinór díszek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Blousok** remek kivitelben Zwiback Lajos és Testvére cs. és kir. szállítóktól. Debrecenben csakis Halmágyi divatházban szerezhetők be.

— **Modern lakások és üzlethelyiségek.** Piac-utca 34. szám alatt a város legforgalmasabb és legjobb helyén a főposta mellett épülő új három emeletes modern bérházban kiadó. Az összes lakások a legnagyobb kényelemmel, fürdőszobával, központi fűtéssel, külön hideg és meleg vízvezetékekkel személy és teher felvonóval, porszivóval, villanyvilágítással és a konyhák külön gáz recheaud főző készülékkel vannak ellátva. Értekezhetni Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11. Telefon 54.

Művészek rajzai után készült **Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,** minden társadalmi osztály részére.

Különlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.**

Jellemző sajátosságai:

Harmonikus összhatás, Mély tűző színek, Idővel növekvő színtelakulás.

Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreczeni**

Butorkészítő Asztalosok Árucaarnok Szövetkeze

mint az Országos Központi Híftelszövetkezet tagja **Hunyadi-u. 17/13. sz. Demetrovics-palota.**

Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Az öregem

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ **lilomtel-szappan.** Védjegye „Steckenpferd“, készíti Bergmann & Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszertár s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér és mindenütt kapható.

Jó házból való tanoncok

felvétetnek

a Debreczeni Fémárugyár Részvénytársaságnál, Hajduböszörményi-út 6.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	870.—
Osztrák hitel	654.—
4 százalékos koronajáradék	40 05
Allamvasút	741.—
Jelzálogbank	492.—
Rimamurányi	729.50
Salgótarjáni	748.—
Köszuti vasút	787.—

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4-1/2%, Berlin 4%, London 3% 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	10.74
Buza októberre	11.47
áprilisra	11.43
májusra	10.—
júniusra	8.89
Zab októberre	9.78
áprilisra	8.75
májusra	8.70
Tengeri 1912. év júli	—

Irányzat: **Készára 5-10 magasabb.**

Helyiértékpapírok magánárfolyama.

Névért.	osz-talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Takptár	950
200	20	Aiföldi tkptár	275
500	44	Ipar és Keresk. bank	800
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreczeni Hitelbank	260
400	26	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankgyűléslet	—
200	80	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruaktár	—
200	10	Debreczeni Gőztelgyár	290

Javul a pénzpiac. A pénzpiacra a mai napon határozott javulás volt észlelhető. Beavatott helyen azt mondják, hogy a nagyobb fővárosi intézetek ma már kaptak visszelszámolási ajánlatokat a bécsi bankoktól, még pedig az Első Osztrák Takarékpénztártól, a Länderbanktól, az Union Banktól, a Niederöster. Eskomte-Gesellschaft-tól érkeztek ajánlatok 4. 94 százalékos tétel mellett. Néhány nagy bank kötött is, összesen mintegy három millió korona, visszelszámolási üzletet.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyvlet a következő fizetéseképtelenséget jelenti. Gettler Jakabné és Társa Tiszaföldvár, Hertzler Jakab, Légrád és Maróti Gyula Budapest, Sas-utca 2.

Cégváltozások a debreceni törvényszék területén

Társas cégek.

Herskovits József és társa. Főtelep Hajduböszörmény. A cég megszűnése bejegyezett.

Közgazdasági Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaság Debrecen. Vecsev Zoltán és Beke László igazgatósági tagok bejegyeztek; dr. Szántó Sámuel igazgatósági tag töröltetett. A bank ezen ui cége bejegyezett.

Gazdák sütődéje r.-i. A cég, valamint Mihály Jenő, dr. Gulyás István, Boros József, Fráter István, Jacobi Dávid, Balásy József, Grósz Béla, Poroszlav László, Benedek Zoltán és Grünberger Ignác igazgatósági tagok bejegyeztek.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ét, színtügy felöltőszövetet, turisztalódot, selyemkangart stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

יין של סבס.

Saját termései

Rizling boraimat

husvéton át kihordásra 72 fillérjével literenként árusítom.

Rosenberg Adolf

Frohner-szálloda.

:- Naponta dus villásreggeli. :-

Szőlősgazdák figyelmébe.

Ajánlom Rózsa telepemen **porhajas Vesszőket** nagy és kis mennyiségben, u. m. Rizling, Ezerjő és Kövidinka.

Értekezhetni **Rosenberg Adolf** Frohner szálloda, mint szőlőtulajdonos.

Használjon Dr. Borovszky-féle

BOROLINT

Borolin-szappant és Borolin-cukorkát

reuma, csúsz, köszvény, isiaasz, köhögés, fejfájás és fertőzés ellen

Ára a Borolinnak 80 fillér, próbávev 50 fillér, a Borolin-mosdószappannak 30 fill, a piperezszappannak 80 fill, és a Borolin-cukorkának ára 20 és 40 fillér.

Kapható mindenütt.

Debreczenben kapható: Batáry Imre, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő és Steiner Manó gyógyszerárában, „Központi“ Drogeriában, Balogh M. J., Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla kereskedőknél és Nagy András keztü- és sérvkötő-gyárában.

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes, Benne járnai élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van

PALMA
kaucsuksarok.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 sorig 50 fillér, azontal
minden sor 5 fillér, a leg-
kisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből azedett
szöveg sor 10 fillér. Apró
hirdetések előre fizetendők.
Vidéki tudakozásnál tessék
a válszabályzatot osztalm. 1-1

Levelezés.

Házias, csinos debreczeni úri leányt pár ezer forint hozománnyal feleségül venne komoly úri ember, kinek 15.000 korona öröksége lesz. Levelek «Husvét» jeligén főpostára küldendők.

Betöltendő.

Pénztáros kisasszony felvétetik. Neuman Nándor vegyészeti gyár, Hatvan-u. 8.

Kifutó fiú azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Czimirás, másolást elvállal szép írású fiata ember. Czim a kiadóban.

Adás-vétel.

Kétszersült eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér Deutsch Lajos fűszerüzletében Plac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tülkőr, kép és butor, a mal naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Uradalmaknak, kerékgyártóknak, akáczműfa 200 köbméter kövezett országút mellett, esetleg waggonba rakva, egészben vagy kisebb részletekben eladó. Kérdésekre válaszol a Hosszupályi uradalom tisztartóhivatala, Hosszupályiba.

Hiány nincs, mert cipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Lakás.

Modern úri lakás. Négy szoba mellékhelyiségekkel május elsejétől kiadó. Értekezhetni **Fisch Testvérek** üzletében, Hungáriával szemben.

Különféle.

Kosárfonás, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Megnyit Budapest első express gyors elintéző üzlet, adásvételi irodája, mely mindenemű szakmában dolgozik. Hivatalos órák naponta délelőtt 8—12. délután 3—6. Murány-utca 48.

Dr. Kun Miklós

ügyvédi irodáját

Piacz-u. 58. szám alatt

(Iparbank III-ik lépcső, I-ső emelet) megnyitotta.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázoló és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszolidabb árak mellett. Vidékre mintákra is készséggel szolgálok

300 koronás

és nagyobb évi bérű

több rendbeli üzlethelyiség

1912 május 1-től kiadó.

Értekezhetni a **Debreceni Ipar és Kereskedelmi Banknál.**

Kibérlés miatt

olcsó árak.

Üzlethelyiségünket, melyet 11 év óta bírnak — kibérelték, miért is a raktárunkon levő **legújabb divatu bel- és külföldi gyártmányu**

posztókat,

valamint gyapjuszöveteket igen olcsón hozzátjuk kicsinyben is a n. é. közönség rendelkezésére.

Női costum szövetek nagy választékban és különösen **tavaszi cikkekben** kedvező alkalom nyílik most előnyös bevásárlásra.

Tisztelettel

Domán és Kurz

Debreczen, Kossuth-u. 3.

Függönyt

:- a legszebben :-
:- a leggyorsabban :-
és a legszolidabb árban
tisztt

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.

Debreczen. — Telefon 328.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Hatvan-utca 15.

Nussdorfi kelmefestés, vegyi tisztítás

Ferd. Sickenberg's Söhne

cs. és kir. udvari szállítók.

Gyár: Wien, XI, Nussdorfer Sickenberggasse 4-8 — Főraktár: Wien, I., Spiegelgasse nur Nr. 15.

Kelmefestés és vegyi tisztítás úri és női ruhák, csipkék, függönyök, butorszövetek, tollak, napernyők, kesztyűk és az összes piperecikkek részére.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

Levélbeli megkereséseket postafordultával intézünk el.

Óvás! Összetévesztések elkerülése végett tessék címünkre figyelni.

Saját fióküzletünk: Budapest, IV., Eskü-utca 6. szám.

Csatornázási, Vizvezetési és Központi Fűtési osztályunkat

ajánljuk a nagyérdemű közönség b. figyelmébe.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfit birtunk meg s úgy a legegyszerűbb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Mérnöki terveket és költségvetéseket díjtalanul készítünk.

Nagy raktárunkban kapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Betongyárunk készít: mindenféle drótbetűtes ciszeller és csömöszölt csöveket, idomdarabokat, aknákat, kútgűrűket, műköveket, lépcsőket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

Magyar Szabadalmazott Patkógyár R. T.

Iroda és üzlet: Hatvan-utca 53.

Telefon 811.

Gyártelep: Homokkert, Hid-utca 4.

Telefon 10-60.

Amerikai czipő Részvénytársaság

American Shoe Company Ltd.

DEBRECZEN, Piacz-utca 44. sz.

Helyi, megyei és interurban telefon szám 10-85.

Megnyilik

e hó 30-án szombaton

d. u. 4 órakor.

Elsőrendű amerikai czipő

különlegességek

kizárólagos elárúsítása.

Kérje képes árjegyzékünket.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.